

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ТА ІДЕОЛОГІЯ

УДК 321.01:061.75:808.51

*Мілова М. І., Стеценко М. Р., Одеський національний
університет ім. І. І. Мечникова*

«ТРОННІ ПРОМОВИ» ЯК СИМВОЛІЧНИЙ РЕСУРС ВЛАДИ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

В статті з'ясовано сутність, функції та значення символічних ресурсів політичної влади як інструментів політичного управління. В цьому контексті проаналізовано зміст інавгураційних промов президентів та виступів прем'єр-міністрів України в парламенті з проголошенням програм урядів за роки незалежності як умовних тронних промов в якості необхідного ресурсу легітимації влади в нашій країні та показника сталості української демократії. Простежено еволюцію змісту промов та виступів, їх символічного навантаження, у яких відображенні різні акценти головних завдань політичного розвитку України. Проведено порівняльний аналіз програм урядів до- та післямайданівського періодів, що дозволяє більш конкретно уявити символічне поле сучасної влади та тенденції його розвитку.

Ключові слова: політична влада, символічні ресурси, політичний дискурс, тронна промова, інавгураційна промова, політична комунікація.

Зрозуміло, що влада є невід'ємним атрибутом будь-якої соціальної системи, найнеобхіднішим засобом її функціонування та розвитку. Політична влада пронизує увесь соціальний простір суспільства, використовуючи різні ресурси. Прийнято вважати, що символічні ресурси (СР) – це частина нормативних ресурсів влади, які виконують специфічні функції управління та контролю щодо поведінки людей за допомогою ідей, переконань, уявлень та владної атрибутики. Символ – це лаконічний знак, у якому може концентруватися велика кількість смислів (значень), до яких традиційно відносять державну символіку. Однак в політиці величезну роль відіграє ритуально-процесуальна (різні демонстрації, паради) та перформативна (виголошення речей, у яких важливою є не зміст вимовленого, а самий факт виголошення) символіка. Проблема ресурсів влади як інструментів політичного управління не є новою, однак залишається важливою сферою дослідження сучасних науковців, зокрема істориків, культурологів, юристів, особливо політологів, адже державотворчий процес – багатогранне, багатовимірне та динамічне явище, яке потребує глибокого міждисциплінарного аналізу.

Стратегія національного розвитку України неодмінно передбачає необхідність подальшої демократичної трансформації суспільства. Вирішальна роль, безумовно, належить політичним інститутам, зокрема інституту глави держави, який має опиратися у своїй діяльності на чітку програму дій, що окреслює перспективи суспільних трансформацій та державного будівництва в цілому. У цьому контексті особливої актуальності набуває аналіз політичного дискурсу промов президентів України, оскільки він дає змогу з'ясувати ключові моменти суспільно-політичного розвитку країни, відстежити еволюцію поглядів партійно-політичних лідерів на ту чи іншу суспільно значущу проблему, отримати уявлення про зміст та характер політичного курсу, який вибудовує уряд разом із іншими інститутами, та сприйняття його суспільством. Тому ця проблематика є актуальною як з теоретичного, так й практичного розв'язання завдань сучасного розвитку нашої держави.

Метою роботи є спроба проаналізувати промови, виступи глав держави та глав урядів як символічного ресурсу політичної влади в сучасній Україні. Досягнення мети обумовило необхідність розв'язання наступних дослідницьких завдань:

- з'ясувати сутність символічних ресурсів політичної влади, зокрема інавгураційних промов президентів; в цьому контексті розкрити їх функції;
- методом контент-аналізу проаналізувати особливості кожної з промов та виявити їх символічне навантаження;
- обґрунтувати значення виступів прем'єр-міністрів с програмою уряду як специфічного

ресурсу в контексті завдань демократичного розвитку;

- показати еволюцію символічних кодів у риторичі політичних лідерів до- та після-майданівського періодів політичного розвитку України.

Короткий аналіз досліджень зазначеної проблеми дозволяє відзначити, що основні здобутки належать зарубіжним вченим, як з загальних проблем політичних ресурсів (П. Сорокін, П. Дракер, К. Шмітт, Р. Міллс), їх типологізації, функціональних особливостей (Р. Уайт, Р. Мертон, Ф. Селзнік, П. Бурдьє), значення символу та символізації соціального і політичного простору (Ж.Бодрійяр, Е.Царьова), так й конкретних символічних ресурсів та їх функцій (Н.Кірсанова). Особливу увагу привертають роботи фахівців з президентської риторики К.Кемпбелла і К.Джеймисона (США), однак детальний аналіз теоретичних напрацювань залишається поза межами статі. В останні роки цим проблемам приділяється значна увага в українській політичній науці. В працях Г.Дикуну, М. Кармазіної, Л.Нагорної, В.Середі, В. Кравченка проаналізовано окремі аспекти та значення символічного ресурсу у формуванні національної ідентичності. Значну допомогу у підготовці статті надали дослідження Н. Беседіної [1], Е. Мамонтової [15; 16], С.Лазарева [13;14]. Слід підкреслити, що в науковій літературі промови глав урядів практично не аналізуються, хоча окремі спроби зроблені політологами зарубіжних країн, зокрема болгарськими [18]. Проте інавгураційні промови президентів та глав урядів Україні ще не були предметом спеціального наукового дослідження, хоча окремі аспекти вивчалися, наприклад, в межах вивчення державного протоколу і церемоніалу [15], аналізу президентської риторики представниками інших дисциплін – О.Горіна, О. Спиридовський, Л.Стрій [19] та ін. У розв'язанні дослідницьких завдань та обґрунтуванні окремих положень автори спиралися на документальні джерела (програми, тексти промов), аналітичні записки тощо.

Дослідники вважають, що інавгураційна промова як жанр політичної комунікації і символічний ресурс має перформативний характер, оскільки ґрунтується на мовленнєвому акті «клятви» та одночасно є актом вступу президента на посаду. Вважаємо за доцільне розглянути інавгураційні промови в контексті функцій, які визначені О. І. Шейгалом як інтегративна, інспіративна, декларативна і перформативна [Цит. за: 19, с. 118]. Проаналізувавши тексти промов, маємо зазначити, що інтегративна функція реалізується як заклики до об'єднання українського народу та звернення до народу як єдиної спільноти, наприклад: «...сьогоднішній день є для мене датою не власного торжества, не особистої перемоги, а торжества і перемоги усієї української *спільноти*» (Л. Кучма)[12]; «Дякую всім і кожному громадянину України, за кого б він не голосував. *Моя перемога — це перемога усіх*. Кожен має право обирати шлях України, кожен може обирати ті кольори, які йому близькі» (В. Ющенко)[21]. «Я йду на посаду Президента, щоб зберегти і зміцнити єдність України. Забезпечити тривалий мир і гарантувати надійну безпеку. Знаю: мир – найголовніше, чого прагне сьогодні український народ (П. Порошенко) [7]. Цей словесний ряд передбачає насамперед декларування єдності народу, територій, а також «керівництва держави і народу». Якщо на граматичному рівні засобами вираження інтеграції є відповідні займенники (ми, всі, кожний) і дієслівні форми (1-ої особи множини), то на лексичному рівні фіксуємо такі слова, як спільний, єдиний, об'єднання, соборність, наприклад: «*Ми*, громадяни України, стали *єдиною* українською нацією. Нас не розділити ні мовами, якими ми розмовляємо, ні вірами, які *ми* сповідуємо, ні політичними поглядами, які *ми* обираємо» (В. Ющенко)[21]; «Україна — різноманітна, але вона сильна духом і духом єдина! Прагнення до миру та *соборності* нашої держави домінує в усіх областях України (П. Порошенко)[7]. У промові В. Ющенка у значенні «єдиний» вжито лексему «один», що також вказує на актуалізації функції інтеграції, - вважає дослідниця Стрій Л.І. [19, с. 120-126].

Зміст інспіративної функції полягає у затвердженні державних цінностей та закликах до кращого майбутнього, що має давні історичні традиції. В інавгураційних промовах цій функції підпорядкований цілісний структурно-композиційний елемент, що становить досить великий за обсягом семантичний блок. У цих блоках репрезентовано екскурс у героїчне минуле нашої країни і представлено сьогодення як наслідок минулого і спадщини традицій наших предків. Насамперед це представлено загальною героїзацією історичних подій та вихвалянням національних традицій: «Історична пам'ять, розуміння того, *хто ми і якого роду*, допоможуть зміцнити державу і зцементувати націю» (Л. Кучма); «Підводячи рису під своїм минулим, ми не

відрікаємося від жодної з його сторінок. Не відрікаємося від *власної історії* (Л. Кучма)[12]; «Ми зробили свій вибір, бо *пам'ятаємо хто ми*, чії діти и чії онуки. Не в минулому нам шукати відповідей на виклик майбутнього. Проте, ми завжди будемо берегти свої джерела. Тільки так залишимося самими собою. Тільки так завжди будемо переможцями!» (В. Ющенко)[21]. Як підкреслює Л.Стрій, спадкоємність сучасності і минулого становить так званий «топос спадковості» [19, с. 251], що передбачає опертя на історичне минуле та досвід попередників.

Слушною є думка І.Жиляєва [6] про декларативну функцію промов, яка пов'язана із принципами, за якими буде працювати новий президент, тобто їй підпорядкована базова програмна частина інавгураційної промови. Здебільшого цей блок ґрунтується на тих програмних положеннях, які було оприлюднені під час передвиборчої кампанії президента, тому вони мають збігатися з попередніми обіцянками політика. Кожний президент формулює під час інавгурації свій головний принцип, своєрідне політичне кредо: «Робота і результат в ім'я процвітання моєї Батьківщини — ось кредо, з яким я розпочинаю виконання своїх обов'язків на новій відповідальній посаді» (В. Янукович)[8]; «Наше місце в Європейському союзі, моя мета — Україна в об'єднаній Європі! В Європі історичний шанс України розкрити свої можливості» (В. Ющенко)[21]; «Я йду на посаду Президента, щоб зберегти і зміцнити єдність України. Забезпечити тривалий мир і гарантувати надійну безпеку»[7]. Перформативна функція вказує на те, що новий президент присягає народу на вірність, дає клятву дбати про країну і виступає як лідер держави. Вона визначає зміст політичного дискурсу влади. Знаковість цієї функції найбільша, оскільки промова має переконати адресатів у тому, що президент здатний виступити лідером, виконуючи свою високу символічну роль.

Загальною ознакою промов є те, що свою унікальну роль як новообраного Президента промовець пов'язує як з вибором народу, так і з Божою волею: «Слава вам кожному! Слава Господу Богу і слава Україні» (В. Ющенко) [21]; «Хай Бог додає нам сил у цій святій справі» (Л.Кучма)[12]; «І хай у цьому праведному устремлінні нам допоможе Господь!» (В.Янукович) [8]. Хай нас благословить Господь! (П.Порошенко)[7].

Контент-аналіз показує, що кожна з шести промов Президентів України мали свої особливості, адже містили в собі те наповнення, котре було очікуване в той чи інший період української історії. Такі слова-контейнери, як «реформи», «економіка», «європейський вибір», «політика», «український народ», «війна», «мир», «безпека» та інші мають важливе значення, адже пов'язуються із політичною стратегією обраних Президентів [9].

Інавгураційна промова, як відомо, є частиною державного символічного церемоніалу вступу на посаду. В Україні інавгурація Президента була запроваджена з 5 грудня 1991 року, коли перший Президент України Л.М. Кравчук присягав народові на Пересопницькому Євангелії. Конституція України тоді залишалася ще радянською, із наслідок внесеними в неї змінами. Відтоді усталилося приведення Президентів до Присяги у Верховній Раді. Згідно зі Статтею 104 Конституції України, «новообраний Президент України вступає на посаду не пізніше ніж через тридцять днів після офіційного оголошення результатів виборів, з моменту складення присяги народові на урочистому засіданні Верховної Ради (ВР) України. Приведення Президента України до присяги здійснює Голова Конституційного Суду України». Зміст присяги визначений в тексті Конституції. Недивлячись на те, що процедура строго регламентована, для кожного з п'яти президентів України вона проходило по-різному. Процедура інавгурації в Україні майже не має чітких узаконених традицій. Присягати на вірність народові вперше запропонував ще Пилип Орлик. І навіть вмістив у свою Конституцію текст присяги. Але цей його проект так і залишився проектом.

Не маючи змоги в межах даної статті детально розглянути процедуру інавгурації кожного з Президентів України, зазначимо наступне. Інавгурація виступає особливим символічним інструментом в забезпеченні процесу публічної комунікації влади і суспільства. Зміст промов відображає різні акценти головних завдань політичного розвитку України, визначаючи конкретний політичний дискурс.

Для перших президентів характерні закріплення символів державного суверенітету та посилення знаків легітимної влади (президентські регалії, герб, прапор, гімн). В промовах Л.Кравчука і Л.Кучми ще звучить радянська риторика, часто згадується український народ, українська держава, звернення до минулого, йдеться про спадковість в подальшому розвитку,

необхідність реформ. В цілому ще не має чіткої визначеності перспектив розвитку. Крім того, перші президенти не змогли запропонувати українському суспільству нову символічну реальність, яка б стала каталізатором процесу формування політичної нації. На наш погляд, можна казати як про домінування радянських та пострадянських символів та переконань, так і про деякий вакуум нових смислів та символів ідентичності, що характеризувало тодішнє політико-ідеологічне поле України.

Риторика змінюється в промові Президента В.Ющенко. Домінуючими стають поняття: українці, вільна Україна, перемога, Майдан, нація, разом, майбутнє, будемо, Європа та європейські стандарти. Формується новий символічний ряд і контекст символізації змінюється кардинально. Вперше звучить «Слава Україні!». Завданням В.Ющенко було примирення, «зшивання» суспільства, яке було розколото. Однак, як відомо, запущені деструктивні процеси восени 2004 р. не були зупинені і призвели до більш негативних процесів в символічному полі «свої-чужі», наслідки якого зберігаються ще й сьогодні. Промова В.Януковича насичена іншим знаковим кодом, зокрема: держава, економіка, Україна, управління, стратегія, будівництво, співпраця, реформування, швидко, підтримка, забезпечення, розвиток. Значною мірою це було відтворення моделі Л.Кучми, коли акцент ставився на офіційних символах та ритуалах державного розвитку, підвищення ролі держави, поза межами символів ідентичності, наголошуючи на багатовекторності розвитку та співпрацю с Європою.

В іншому політичному контексті відбувалася інавгурація і промова П.Порошенко, тому інша символічна риторика мала забезпечити політичну комунікацію влади та суспільства. Поряд із поняттям Україна, вільний, український народ, незалежність, єдність, європейській простір - вперше домінують поняття, мир, безпека, захист, агресія, жити, сильні духом та ін. Завданням Президента П.Порошенка, на думку авторів, як й в свій час В.Ющенко, було не тільки об'єднати українське суспільство, але й зберегти цілісність держави Україна. Тому символічне навантаження його промови пов'язана з іншим словесним рядом.

В контексті інавгураційних промов президентів, слід розглядати програми дій урядів, які є базовим документом державної політики, що практично легітимізує його діяльність. Порівнюючи українську практику із зарубіжним досвідом слід зазначити, що у Конституціях багатьох країн ЄС передбачена процедура схвалення парламентом Програми уряду. Тому виступи прем'єрів з оголошенням програм, їх риторика, на наш погляд, є певною мірою «тронними промовами» з відповідним символічним навантаженням, особливо в парламентських та парламентсько-президентських республіках.

Для аналізу стратегії демократичного розвитку України автори намагалися розглянути програми всіх 20-ти урядів, згрупувавши їх за певним стратегічним демократичним змістом, яким вони були наділені, але в межах даної статі врят чи можна їх проаналізувати. Тому доцільно, на наш погляд, систематизувати за їх такими етапами: 1991р. – кін. 2004.-поч.2005рр.; міжмайданівський період - революція Гідності; постреволуційний період 2014.-2017рр. Протягом першого етапу працювало 9 урядів - від В.Масола до уряду В.Януковича, котрий діяв до закінчення «помаранчевої» революції. Для всіх характерні стислий термін дії, кризи, нестабільність та невизначеність стратегій, що значною мірою може бути наслідком пострадянського розвитку. Характерними ознаками є адміністративне втручання держави, подвійна інституціоналізація у вигляді невідповідності старих практик керівництва з новими вимогами демократичного розвитку. Звідси незрозумілість «реформ», офіційне «розкрадання» державного майна, відсутність намагання формувати єдине соціально-гуманітарне середовище, яке здатне об'єднати українське суспільство і т.ін. Процедура суспільної та наукової експертизи програм була відсутня, імітувалася або ігнорувалася. Позитивний або негативний досвід програм попередніх урядів фактично не аналізувався. Незрозумілим залишається факт відсутності на урядовому веб-порталі текстів багатьох програм урядів України. Виступи Прем'єрів с програмами на цьому етапі скоріш виняток, ніж правило, але за риторикою глав урядів можна простежити головні пріоритети демократичного розвитку [1;2;3;5;17]

З перемогою «помаранчевої» революції призначено так званий «прозахідний» уряд Ю.Тимошенко, який фахівці вважали результатом компромісу, оптимального з точки зору тих політичних сил, що перемогли в «помаранчевій революції». Програма була представлена промовою Прем'єра, у якій спостерігається інший словесний ряд в межах завдань, проголошених

Президентом. Однак наступні відносини лідерів держави, як і «міжмайданівські» уряди (Ю.Єхануров, В.Янукович, М.Азаров) різні за змістом діяльності, не змогли реальними діями добитися виконання визначених завдань демократичного розвитку, які були представлені у політичному дискурсі української влади, та забезпечити «український прорив».

Постреволюційні уряди (А.Яценюк, В.Гройсман), слід аналізувати в контексті вимог Євромайдану, хоча суттєвим є зміна зовнішніх та внутрішніх умов їх діяльності. Нажаль, ці три уряди успадкували практику невідповідності між проєвропейськими деклараціями та реальною політикою, як відмічають спостерігачі[3;5]. Одним з основних стратегічних завдань урядів А.Яценюка було забезпечення суверенітету, територіальної цілісності, недоторканності кордонів України, а також розслідування фактів загибелі людей під час Євромайдану. Однак ані діяльність Президента, ані «зміни» у правоохоронній та судовій системах, на наш погляд, поки не дали очікуваних результатів.

Таким чином, в промовах президентів, виступах прем'єрів та програмах урядів простежується формування та зміна кодів символічного простору сучасної України від прийняття символів державного суверенітету, збереження радянської символіки і риторики через вакуум смислів та символів ідентичності (Л.Кравчук, Л.Кучма, В.Янукович), до «зшивання суспільства», зростання патріотичних настроїв (В.Ющенко), розуміння цінності національної держави, готовності до її захисту, освідомлення самоідентичності (П.Порошенко).

Сьогодні Україна, знаходячись в кризовому становищі та зоні постійних зовнішніх викликів, як ніколи, має згуртуватися, усвідомлюючи себе єдиною нацією. В цьому контексті значення символічного ресурсу постійно зростає й має слугувати інтеграції суспільства, вихованню громадян України, їх самоідентифікації. Держава потребує іншої інформаційно-культурної політики та професійної діяльності структур, які відповідають за інформаційно-гуманітарний простір. Тому аналіз цих процесів залишається актуальною науковою проблемою і потребує подальшого дослідження.

Використана література

- 1.Беседіна Н.І. Схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України: проблеми конституційного та законодавчого регулювання // Аналітична записка / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1603/>
- 2.Гончаренко Ю. Новейшая история Украины. Правительства. Часть 20-28 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vovremya.info/>
- 3.Десять антикризових кроків уряду А. Яценюка / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ipress.ua/articles/10_antykryzovyh_krokov_uryadu_56700.html
- 4.Дикун Г. П. Демократичні та етнонаціональні цінності в політичній риторичі президентів України Панорама політологічних студій: Науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету, 2012. – №9./ [Електронний ресурс] – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua
- 5.Дьяченко О. Правительство Яценюка выполнило только два пункта из программы деятельности Кабинета Министров / [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://asn.in.ua/ru/news/opinions/24427-pravitelstvo-jacenjuka-vypolnilo-tolko-dva-punkta.html>
- 6.Жиляєв І.Б. Критичний аналіз досвіду програмування діяльності уряду України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://soskin.info/ea/2005/3-4/20050302.html>
- 7.Інавгураційна промова Порошенка П.О./[Електронний ресурс] – Режим доступу: http://censor.net.ua/resonance/288929/inauguratsionnaya_rech_prezidenta_ukrainy_petra_poroshenko
- 8.Інавгураційна промова Януковича В.Ф./ [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://censor.net.ua/video_news/114166/inauguratsionnaya_rech_viktora_yanukovicha_video_polnaya_versiya
- 9.Інавгураційні промови. Контент-аналіз текстів / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kudrjashovai.livejournal.com/1028258.html>
- 10.Інавгурація першого президента України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bbc.com/ukrainian/ukraine/2010/02/100226_kravchuk_ie_is.shtml
- 11.Кирсанова Н.П. Символические ресурсы политической власти. Автореф. дис...к.п.н. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cheloveknauka.com/simvolicheskie-resursy-politicheskoy-vlasti>

12. Кучма Л.Д. Промова Президента України під час церемонії вступу на пост глави держави / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/>
13. Лазарев С.С. Концептуальні підходи до розуміння політичних ресурсів / С.С. Лазарев // Актуальні проблеми політики. - 2013. - Вип. 49. – С. 159-168
14. Лазарев С. С. Поняття і види символічних ресурсів влади / С.С.Лазарев // Освіта регіону. Серія: Політологія. Психологія. Комунікації. – 2013. - № 4(34). – С.150-155.
15. Мамонтова Е.В. Державний протокол та церемоніал як символічний інструмент забезпечення процесу публічної комунікації: витоки, структура, нормативно-організаційні засади / Е.В. Мамонтова. // Монографія. – Одеса: Друкарський дім, 2011. – 480 с.
16. Мамонтова Е.В. Смыслы Революции: как изменилось символическое поле Украины / [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://mayak.org.ua/interview/smysly-revolyucii-kak-izmenilos-simvolicheskoe-pole-ukrainy/>
17. Найєм М. Орбіти уряду Миколи Азарова / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2010/03/13/4859050/>
18. Пенев В. Тронните слова на българската демокрация / В.Пенев // Международни отношения. – №3. – 2001. – С.42-51.
19. Стрій Л.І. Ритуальний характер політичної комунікації: семіотика інаугурації президента [Електронний ресурс] // МОВА. – 2014. – № 21. – Режим доступу: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/science/rada%20philology/Дисертація%20>
20. Царева Е.А. Фактор символического в трансформациях социокультурных практик / Е.А. Царева // Автореф. дис. ... д. п. н. – Курск, 2011. – 39 с.
21. Ющенко В.А. Інаугураційна промова / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://censor.net.ua/news/46511/viktor_yuschenko_inauguratsionnaya_rech

Милова М.І., Стеценко М.Р. «Тронные речи» как символический ресурс власти.

В статье рассмотрены сущность, функции и значение символических ресурсов политической власти как инструментов политического управления. В этом контексте проанализировано содержание инаугурационных речей президентов и выступления премьер-министров Украины в парламенте с представлением программ правительств как условных тронных речей в качестве необходимого ресурса легитимации власти в нашей стране и показателя современного состояния украинской демократии. Прослежено эволюцию содержания речей и выступлений, их символического наполнения, в котором отражены разные акценты основных задач политического развития Украины. Проведен сравнительный анализ программ правительств домайдановского и послемайдановского периодов, что позволяет более конкретно представить символическое поле современной власти и тенденции его развития.

Ключевые слова: политическая власть, тронная речь, инаугурационная речь, символические ресурсы, политический дискурс, политическая коммуникация.

Milova M.I., Stetsenko M.R. «Throne Speeches» as a Symbolic Resource of Power

The article discloses the essence, functions and meaning of symbolic resources of political power as the tools of political management.

In this context the authors analyzed the content of inauguration speeches of presidents as well as of prime-ministers' speeches in Ukraine in the Parliament with the introduction of the government programs as conventional throne speeches as a necessary of power legitimacy in the state as well as a criterion of the actual state of Ukrainian democracy.

The evolution of the speeches' content has been investigated, as well as their symbolic meaning, whereas various accents of the main tasks of a political development in Ukraine for the independence period were reflected.

A comparative analysis of the of the Pre-Maidan and Post - Maidan phase and their governments has been carried out, this research serves as the ground to present a symbolic field of contemporary power and the tendencies for its development.

Keywords: political power, throne speech, inauguration speech, symbolic resources, political discourse, political communication.